

Kotiseutulehti

Jäsentiedote kevät 2026

Eurajoen kotiseutuyhdistys
Luvia seor

Eurajoen kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Taas on tullut aika jakaa tiedotuslehti kaikille jäsenille. Lehden mukana on pankkisiirto, jolla voi maksaa vuoden 2026 jäsenmaksun, joka on edelleen 10 euroa. Käytähän lomakkeeseen merkittyä viitenumeroa, mutta jos maksat jonkun eri taloudessa asuvan puolesta, laita viestiksi ko. henkilön nimi ja jätä viitenumero pois. Yhdistyksen tilinumero on FI66 5022 0640 0031 85 ja samalle tilille voi maksaa myös myöhemmin kesäretkestä.

Muutoksia yhdistyksen johtokunnassa

Vuoden 2026 alusta johtokunnassa on tapahtunut muutoksia. Puheenjohtajaksi valittiin syyskokouksessa Osmo Mäki-Jaakkola ja varapuheenjohtajaksi Jaakko Heikkilä. Muut johtokunnan jäsenet, Helena Heinonen (sihteeri), Raija Korpela (rahastonhoitaja), Leena Falttu (jäsen- ja kirja-asiat), Ilkka Heikkilä, Lenitta Heikkilä, Kaija Laivanen, Veikko Salo ja Hannu Uusi-Uola (museotoimikunnan puheenjohtaja) jatkavat johtokunnassa.

Tulevan kesän tapahtumia

Ensimmäinen kotiseutuyhdistyksen tapahtuma on viimevuotiseen tapaan kahvin- ja makkaranmyynti Auvintien kivimakasiinilla Eurajoki-pyöräilee-tapahtumassa sunnuntaina 17.5. klo 11–14. Makasiini on avoinna tutustumista varten, ja voit viettää pyöräilyn lomassa pienen tauon nauttimalla pullakahvit, grillimakkaraa tai molempia.

Museoiden avajaiset ja kylätapahtuma Irjanteella

Museoiden avajaiset pidetään sunnuntaina 24.5. klo 12.00 alkaen ja samaan aikaan järjestetään kylätapahtuma Esterin kylätuvalla. Esterintuvan pihalla esiintyy lastenorkesteri Siina ja Taikaradio klo 13.00 ja paikalla on Eurajoen VPK:n paloauto sekä Enska kaveriponi. Lisäksi paikalla on kirppari- ja rompemyyjiä ja Esterintuvan kahvila palvelee. Ohjelmaa ja nähtävää on siis kaikenikäisille Irjanteella.

Kesäretki Naantaliin

Perinteinen kesäretki järjestetään Naantaliin keski- viikkona 17.6. Tarkempi matkaohjelma ei ole vielä tiedossa, mutta tutustutaan ainakin Kultarantaan ja

Naantalin kirkkoon. Retkestä ilmoitetaan tarkemmin Raumalaisessa ja yhdistyksen Facebook-sivulla.

Kansallispuukujen tuuletus

Jo monena vuotena järjestetty kansallispuukujen tuuletustapahtuma järjestetään yhdessä Eläkeliiton Eurajoen yhdistyksen ja Eurajoen seurakunnan kanssa Irjanteella lauantaina 1.8. klo 13 alkaen. Tarkemmasta ohjelmasta ei ole vielä tietoa.

Hevoskynnön SM-kisat

Hevoskynnön SM-kisat pidetään jo 20. kerran Vuojoen kartanon pellolla lauantaina 5.9. klo 11.00 alkaen. Luvassa on hevosaiheista ohjelmaa kisojen lisäksi.

Yhdistys täyttää 70 vuotta kesäkuussa

Kotiseutuyhdistyksen varsinainen perustamiskokous pidettiin mullilalaisen Frans Paloheimon aloitteesta Irjanteen kirkonmäellä 2.6.1956. Jo sitä ennen Paloheimo oli kutsunut asiasta kiinnostuneita kotiinsa Kylä-Pirille keskustelemaan asiasta. Yhdistyksen tärkein hanke ovat olleet museoiden perustaminen, laajentaminen ja ylläpito Irjanteella vuodesta 1963 lähtien ja nyt museokokonaisuuksia on jo seitsemän. Vuodesta 1984 on julkaistu Kotiseutumme Eurajoki-sarjan kirjoja ja 2007 tulivat tapahtumiin mukaan hevoskynnön SM-kisat. Lisäksi yhdistys on järjestänyt paljon muita tapahtumia ja retkiä, tallentanut runsaasti kotiseututietoutta ja tiedottanut kotipitäjämme asioista. Yhdistyksen jäsenmäärä on vaihdellut 250–300 välillä ja on tällä hetkellä noin 280 jäsentä.

Yhdistyksen 70-vuotisjuhla järjestettiin sunnuntaina 22.2. Eurajoen yhteiskoulun ruokalassa. Paikalle oli saapunut runsaat sata henkeä ja kaunis talvinen sää suosi juhlijoita. Puheenjohtaja Osmo Mäki-Jaakkolan toivotettua vieraat tervetulleiksi nautittiin Jaakko Heikkilän valmistamaa lapskoussia lisukkeineen. Ruokailun jälkeen oli vuorossa lauluryhmä Soljuvan esitys, jossa kuultiin kansanmusiikkiesityksiä, mm. Käppee ja Laulu perunoiden kiehuessa. Laulujen jälkeen oli vuorossa valtioneuvos Matti Vanhasen juhlapuhe ja Antti Kylänpään runo Tuula-Marja Sainion esittämänä. Näiden jälkeen kirjatoimikunnan puheenjohtaja Leena Falttu esitteli Kotiseutumme Eurajoki-sarjan 34. eli XXXIV osan, joka juhlassa

julkaistiin.

Vielä ennen kakkukahveja ja yhdessä laulettua Satakunnan laulua kuultiin lauluryhmä Kakstahtkäryn esittämänä mm. Säkkijärven polkka, Eurajoki soi ja muita ryhmän repertuaariin kuuluvia lauluja. Tunnelma juhlassa oli lämminhenkinen ja juhlava.

Kotiseutuyhdistys kiittää kaikkia juhlaan osallistuneita ja yhdistystä juhlan johdosta muistaneita sekä kirjaan kirjoittaneita sekä siihen valokuvia tai tietoja antaneita!

Henry Tenlen esittelemässä vanhoja pelloonmuokkaustapoja 2012 kisoissa.

SM-hevoskyntökisat suomenhevosille ensimmäisen kerran 2007

Kotiseutuyhdistys järjesti ensimmäisen suomenhevosille tarkoitettun tapahtuman Vuojoen kartanolla vuonna 2006 ja se oli näytösluontoinen. Ensimmäiset varsinaiset kisat pidettiin 18.8.2007. Oheisohjelmaksi paikalle oli kutsuttu Maajussille morsian- ohjelmasta tutuksi tulleet Sika-Harri (Ojala) ja Hunaja-Jussi (Rossi) sekä Mäki-Jaakkolan Anssi, Eurajoen oma edustaja ohjelmassa. Kilpailijoita oli kolme, joista kaksi oli parihevosiä ja yksi oli Henry Tenlenin Mese, jolla kynti Osmo Mäki-Jaakkola.

Alusta lähtien luokkina ovat olleet yksikköluokka, parihevosluokka ja avoin luokka, johon on voinut osallistua myös muita kuin suomenhevosia. Viime vuosina siihen on osallistunut harjoittelijajoukkueita. Avoin luokassa on kilpaillut useita kertoja virolainen Vello Tamm, joka on kyntänyt yksin, kuten Miika Åfelt percheron-rotuisella valjakollaan. 2017 sarjassa kisasivat ensimmäisen kerran Jaakko Huuhka ja Sami Lappalainen ns. Koffin hevosilla, eli Sinebrychoffin olutvankkurihevosilla, Ludvigilla ja Gunnarilla.

Yhdistyksen yhteistyökumppaneina ovat olleet Työhevosharrastajat, Vuojoen kartano ja kunnan kulttuuritoimi. Tuomareina olivat aluksi Simo Pämppi, Sakari Vanha-Rauvola ja Antti Puosi, myöhemmin mukaan on tullut muita tuomareita, mm. Tuomo Salonen, Veikko Salo, Leila Andelin, Ismo Holm ja Esko Salonen, joka kilpaili itsekin voittoisasti Jarmo Varjosen kanssa useita kertoja. Muita konkarikilpailijoita ovat Mikko Uusimäki, eri ohjastajien ja hevosten kanssa sekä Tanja Lundsten ja Siru Saarinen, jotka

voittivat Uuraksen kanssa monena vuonna peräkkäin yksikkösarjan. Siru on ollut myöhemmin mukana tuomarina ja Tanja harjoittelijajoukkueiden kouluttajana.

Perinteisesti kilpailut on aloitettu klo 11, kun kartanonherra ja -rouva ovat avanneet kisat. Pellolla on ollut kotiseutuyhdistyksen puffetti, jossa on myyty kahvia, virvokkeita ja makkaraa. Vuojoen ravintolassa on voinut lounastaa ja siellä tarjottiin aikaisemmin keittolounas kilpailijoille ja talkoolaisille. Kun ravintola on ollut suljettuna muutamia vuosia, yhdistys on tarjonnut soppatykistä lihakeittoa ja sitä on myyty myös yleisölle.

Joka vuosi on ollut myös oheisohjelmaa ja muuta nähtävää. 2011 kisoissa vieraili Juha Mieto, joka houkutteli paikalle ennätysyleisön, 650 maksanutta katsojaa. Pellolla on nähty myös mm. vanhoja traktoreita, karjanajoa lännenhevosilla, hevoskattrillia, työnäytöksiä, rata-ajoa hevosilla ja jousiammuntaa hevosen selästä. Yleisöä on viihdyttänyt yleensä Kakstahtkäry ja 2016 esiintyi Kari Vepsä. 2018 Suomen Vaunuhistoriallinen Seura esitteli vaunuvaljakoitaan ja yleisö pääsi myös valjakkojen kyytiin. Lapsille on pidetty kepparikisoja vuodesta 2014 lähtien ja useimpina vuosina lapsille on ollut myös ponijelua tai -poniratsastusta. Alkuvuosina kisaa juonsi hevosmetsuri Miika Åfelt, joka alun perin ehdotti kyntökisoja järjestettäväksi Vuojoen perinnemaisemissa. Myöhemmin kisoja on juontanut Tero Alamäki.

Tervetuloa 20. kisoihin Vuojolle la 5.9. klo 11.00!

Kotiseutumme Eurajoki 34 on ilmestynyt

Kirjan hinta on 20 euroa ja sitä on myynnissä museoilla ja Eurajoen kirjastossa. Voit kysellä kirjaa myös Leenalta, p. 044 991 0075, kuten sarjan vanhempiakin kirjoja.

Seuraavassa kirjan aiheet:

Muistelmia kapinan ajasta Eurajoella; Reijo Lehtinen: Tien rakentamista 1950-luvulla; Marjatta Tamminen: Parhaan ystäväni Pirkon (Riihonen) muistolle; Aulis Saarinen: Entisajan teollisuutta Sydänmaan kylässä; Mikko Uola: Eurajoen alajuoksun silloista – herrojen, rahvaan ja koululaisten kulkuväylät; Mikko Uola: Huugo Oksanen – Vuojoen viimeinen pehtori; Helena Hovila: Simo Pämppi – 70 vuotta maanviljelijänä; Kari Leino ja Vesa-Pekka Leino: Ihmisen mittainen jälki historiassa: Reijo Kalevi Leino 27.4.1933-27.10.2024; Mirjami Hyttinen (Antola): Ison kokonaisuuden osasena – lapsuus Eurajoen kristillisellä opistolla; Katri Laakkonen: 100 vuotta

elämistä, kokemista ja oppimista Eurajoen kristillisellä opistolla; Tuomo Saarni: Frans Saarni – Mullilan torpparien ja pienviljelijöiden edusmies; Leena Falttu: Pasi Staff, 1963–2019; Pasi Staff: Ylioppilaan puhe 28.5.1982; Eurajoen kristillinen opisto 100 vuotta – kuvakooste; Leena Falttu: Eurajoen lainamakasiineista; Nimimerkki ”Aatos” kirjoittaa Lavilan makasiiniin vuonna 1926 tehdystä pirtuvarkaudesta ja edeltäneistä tapahtumista; Markku Lehtomaa: Konsti ja Konstinkulma; Leena Falttu: Kustaa Aadolfin kirkko Eurajoella; Mielenkiintoisia löytöjä remontin yhteydessä; Leena Falttu: Juho Gummerus, leipuri ja valokuvaaja; Saana Jaakkola: Kaunissaari – nimensä arvoinen retkeilysaari; Saana Jaakkola: Kolme syysretkeä Lastensuolla; Hanna-Maria Lehtonen: Kylien kehittämishanke Eurajoen kylien asiassa; Ilkka Heikkilä: Eurajoen sata vuotta täyttäneet (Synnöve Kuitto, Aira Lehtomaa, Helvi Mälkiä, Helvi Männistö.)

MUSEOKAUDEN AVAUS JA KYLÄTAPAHTUMA IRJANTEELLA SU 24.5.KLO 12.00

- MIA HEIKKILÄN LAMPAASTA LANGAKSI - VILLASTA VANTTUIKSI -TYÖNÄYTÖS, KARSTAUS, KEHRÄYS YM.
 - SIIRI ANTTÖSEN TAONTANÄYTÖS
 - PITOVELLIÄ MYYNNISSÄ
- MUSEOT AVOINNA KLO 17 ASTI. TERVETULOA!

IRJANTEEN MUSEOIDEN KESÄAUKIOLOT:
24.5.-16.8.2026
SUNNUNTAISIN KLO 11-17
HEINÄKUUSSA MA-PE 11-17

Luvian kotiseutuyhdistyksen kuulumisia

Puheenjohtajan terveiset

Luvia Seoran talvikauden kokoontumiset ovat takana ja kesän tapahtumia suunnitellaan. Kuluneen talven aikana olemme järjestäneet Kotiseutuiltoja, joissa on tutustuttu Luvian historiaan. Erityisen suuren työn on paikallishistorian parissa tehnyt Matti Luotola, joka on kahlannut läpi käräjöpöytäkirjoja, veroluetteloita ja sotilasrullia. Olemme kuulleet läänitysherroista, sotaväenotoista ja katovuosisista Luvialla. Ehkä synkkiä aiheita, mutta kovin mielenkiintoista ja paljon myös uutta tietoa. Suuri kiitos Matille, joka on käyttänyt vapaa-aikaansa arkistotietojen penkomiseen! Jotta iso työ ei menisi hukkaan, olemme päättäneet koota aineistosta tulevaisuuteksi näyttelyn kotiseutumuseon makasiiniin. Kuten ennenkin, näyttely avataan Luvia-päivänä, jota vietetään museolla tuttuun tapaan viikkoa ennen juhannusta sunnuntaina 14.6. Samalla tuuletetaan myös kansallispukuja!

Kesäkaudella kotiseutumuseolla tapahtuu muutakin. Haimme toistamiseen Museoviraston avustusta museon rakennusten korjaamiseen ja tällä kerralla onnistuimme! Kesän aikana on tarkoitus toteuttaa kattojen korjauksia. Eniten työtä vaativa korjaus on fällpuadin eli rantavajan pärekaton uusiminen. Työ on tarkoitus tehdä suureksi osaksi talkoilla, joten toivotamme kaikki asiasta kiinnostuneet tulemaan mukaan. Työsuunnitelmaa tai aikataulua ei vielä ole, mutta tiedotamme talkoopäivistä kyllä hyvissä ajoin. Korjaustarvetta on lisäksi pääarakennuksen kuistin katolla sekä saunarakennuksen katolla.

Tulevana kesänä museolla ei ole kesäyöntekijää. Museon

avoinnapidosta vastaavat vapaaehtoistyönä hallituksen jäsenet, jotka vuorollaan aina kesätorstaisin päivystävät paikalla. Kaipaamme kuitenkin apua päivystyksen järjestämiseen, sillä olisi hienoa, jos museo voisi olla avoinna myös joinakin viikonloppuina. Jos koet, että voit uhrata muutaman tunnin aikaasi luvialaisen kotiseutuhengen ja paikalliskulttuurin ylläpitämiseen, niin ota reippaasti yhteyttä. Aiempaa kokemusta ei tarvita, annamme kyllä tarvittavat ohjeet.

Luvia Seoralta on toivottu retkiä lähistön muinaisjäänneksille ja muille kulttuurikohteille. Tavoitteena on kesän aikana järjestää retki. Jos mielessäsi on sopiva kohde, voit siitä vinkata. Retkestä ja muista museon pihapiiriin tapahtumista tiedotetaan pääasiassa Luvia Seoran kotisivuilla (www.luviaseor.com) ja Facebookissa sekä Eurajoen tapahtumakalenterissa.

Nähdään kotiseutumuseolla!

Leena Koivisto
Luvia Seor ry, pj

Luvia Seoralla on myynnissä kotiseutuaiheinen t-paita 25 eur

Luvia Seoran yhteyshenkilöitä:

Leena Koivisto, puheenjohtaja, 050 3052363, leenakoi@gmail.com
Matti Luotola, sihteeri, 040 5677673, matti.luotola@outlook.com

www.luviaseor.com

Kun koko Luvia ja Kuivalahtikin olivat Nils Bielken läänityksenä

Leila Wester

Ruotsalainen vapaaherra Nils Bielke sai 26.9. 1627 "ikuisiksi ajoiksi" läänitykseksi Eurajoen Luvian kolmanneksen. Läänitykseen kuului myös Kuivalahti sekä Kuumainen vaikka se kuului Ulvilaan. Läänitys peruutettiin Isossa reduktiossa 1683. Se kesti siis yli 50 vuotta.

Läänitys oli aatelisten palkkio kuninkaalle tehdyistä palveluksista joko sodassa tai korkeina virkamiehinä. Näin välttyttiin rahapalkkioista, sillä kruunun kassa oli tyhjä jatkuvien sotien ja 1600-luvun huonojen vuosien takia. Läänityksen haltija sai alueeltaan talojen tuotot ja verotulot kruunun asemasta.

Nils Bielke yhdisti kolme Sassön tilaa Liuffstad-nimiseksi säteritilaksi (myöh. Sassilan rustholli). Ladugård eli Norrby gård (nyk. "Kartano") oli karjankartano. Tiloista ja tuloista vastasivat Bielken voudit. Näiden kanssa Luvian miehet käräjöivät usein, sillä verojen lisäksi vaatimuksiin kuuluivat päivätyöt. Tämä oli erityisen rankkaa kaukaa tuleville kuivalahtelaisille.

Nils Turesson Bielke (1569-1639) toimi 1623-30 Suomen hovioikeuden presidenttinä ja 1623-31 kenraalikuvernöörinä. Hän asui Turussa, muttei puhunut

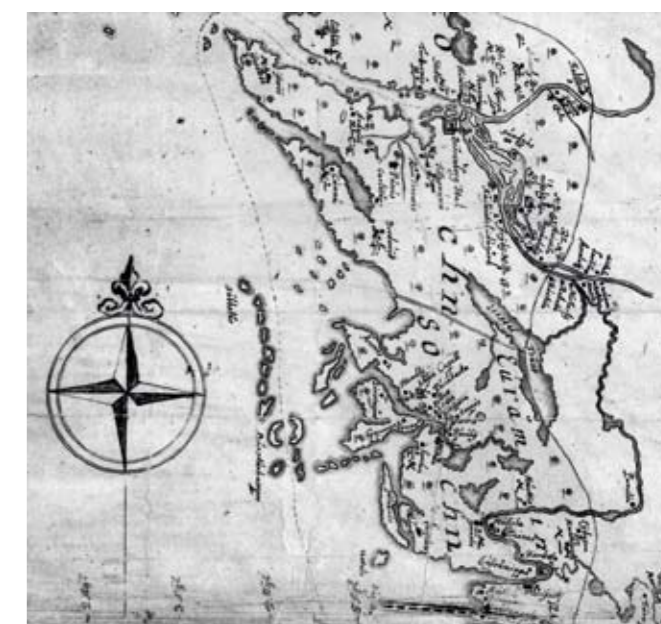
suomea eikä tiettävästi käynyt koskaan Luvialla. Hänen kuolemansa jälkeen läänitysoikeus ehti periytyä vielä parin polven ajan suvussa ennen loppumistaan.

Bielke oli varakas mies. Perunkirjassa oli 931 isompaa ja 140 pienempää tilaa. Vuosiansiot virasta olivat yli 4000 taalaria hopeassa. Vetohärkä maksoi tuolloin n. 15 taalaria eikä rengin vuosipalkka riittänyt härän ostamiseen.

RANNIKKOPITÄJÄN TARINA -Luvian synnystä isoonvihaan

Makasiinin alakerrassa avautuu tänä kesänä uusi näyttely, joka kertoo Luvian ensimmäisistä vuosisadoista. Paikkakunnasta ei ole tehty koskaan pitäjänhistoria -teosta, joten Luvian historia on suurelle yleisölle aika vieras.

Rannikkopitäjän tarina -näyttely alkaa Luvian varhaisista vaiheista ja vuoden 1420 Turun oikeuden päätöksestä, jossa Luvia -niminen alue syntyy. Kerromme ensimmäisten vuosisatojen elämästä, Bielken suvun läänityksistä ja ruotusotilaista suuressa Pohjan sodassa. Näyttelyn päätämme isonvihan tapahtumiin Luvialla. Tervetuloa uusittuun näyttelyymme!

Luviapäivä kotiseutumuseolla sunnuntaina 14.06.2026

Luviapäivän ohjelma

klo 13 kansallispukujen tuuletus
klo 14 uuden näyttelyn esittely
klo 15 kansanlaulukirkko (Eurajoen seurakunta)

Museon vohvelikahvila toiminnassa klo 13 -15!

Tervetuloa!

Luvian kotiseutumuseo on avoinna kesällä
2026 torstaisin 25.06.-13.08. klo 13-18.

Tervetuloa!

Julkaisijat: Eurajoen kotiseutuyhdistys ja Luvia Seor **Toimitus:** Leena Falttu ja Matti Luotola **Taitto:** Matti Luotola **Painatus:** TS-Grafi

Kannen kuva: Hanna Heinilä, Laivoilla leikkiviä poikia Laitakarissa, kuva on väritetty digitaalisesti